

GÖTEBORGS UNIVERSITET
STENEBY KONSTHANTVERK OCH DESIGN

Soffloket: Ett arbete att vila i

Magnus Kerslow

Examensarbete 15 högskolepoäng för konstnärlig kandidatexamen i design.
Degree work 15 higher education credits towards Bachelor of Fine Arts in
Design

VT 2010

Konstnärligt kandidatprogram i möbeldesign inriktning trä,
180 högskolepoäng

BA Programme in Wood Orientated Furniture Design, 180 higher education
credits

Examinator: Mats Aldén

Opponent: Katia Pettersson

Opponent: Matti Klenell

Handledare: Johan Wijk

Innehållsförteckning

- 4 Bakgrund
- 6 Syfte
- 6 Mål
- 6 Problemformulering
- 7 Tillvägagångssätt
- 12 Upplägg och genomförande
- 15 Resultat
- 16 Diskussion/reflektion
- 17 Slutsats
- 18 Sammanfattning
- 19 Källor och litteratur.

Bakgrund

”Det är lätt att arbeta, men svårt för en människa att vara genuint lat ”

Johann Georg Hamann 1730-1788

Det arbete som de senaste veckorna upptagit min tid grundar sig i en självupplevd vånda inför att vila, med vila menar jag nu inte den nattsömn som är lika självklar som att äta och dricka, Det jag här menar med vila är de gånger under dagen som jag stannar upp och märker att jag har en kropp som säger ifrån av trötthet, och som kräver en paus,

Varför är vilan en stor fråga för mig? Från det att jag var ca 15 år gammal kan jag minnas att jag i långa perioder känt mig konstant trött. Som tonåring var det kanske inte så anmärkningsvärt. Jag somnade på lektioner och direkt hemkommen från skolan dåsade jag i sängen. Tröttheten gjorde mig passiv vilket kunde uppfattas som ointresse och lathet.

Ointresserad och lat är något som jag som de flesta inte vill uppfattas som, varför jag kommit att arbeta mycket mot tröttheten. Ibland in absurdum. Jag har många gånger sprungit runt utan att få något vettigt uträttat bara för att ge sken av flit och idog aktivitet.

För några år sedan upptäcktes det dock att min trötthet är symtomen av en kronisk sjukdom. Med den vetskapen har jag fått lov att lära om igen. Att börja lyssna på kroppen efter att aktivt ha ignorerat den är verkligen lättare sagt en gjort. Under en längre sjukdomsperiod i höstas blev behovet av vila nästan desperat. Och jag frågade mig själv hur jag arbetar med det här? Ett arbete att vila !

Det jag beskriver ovan är min subjektiva upplevelse. Sjuklig trötthet är lyckligtvis inte vanligt, men frågorna tror jag ändå fler kan känna igen sig i.

Vi är ”duktiga” på att pressa våra kroppar och de går ju ganska så bra tills det säger stopp.

Jag hör ofta att människor omkring mig klagat på trötthet. Ibland kan det nästan vara lika slentrianmässigt som att kommentera vädret. ”Jag är så trött”. Trött efter helgen, efter arbetet eller aktiveter. Tröttheten kan kommenteras klagande men ibland också ganska belåtet.

Från de flesta som jag diskuterar mitt ämne med har jag fått igenkännanden. Många känner igen sig i tankarna. Men inte alla har förstått problematiken. En kommenterade att problemet inte borde existera i ”den här världen”. Vad jag förstod menat som den konstnärliga värld som jag ska vara en del av. Kommentaren intresserade mig och jag har funderat på det under arbetets gång.

Vad är det som vi ska vila i från?

Det finns mycket som tar vår tid i anspråk. Inte bara fysiskt och psykiskt arbete, utan också det som vi förväntas göra därefter. Ibland kanske till och med det är just tanken som gör oss trötta. Det är svårt att värja sig från information och förväntningar. Jag har sett fler arbeten som på olika sätt opponerat sig mot takten i samhället. Ofta med slutresultat av en kokong som skärmar av från yttervärlden. Flykten till den egna platsen. Som att gå i ide. Det är arbeten som jag på många sätt känt en dragning till. Och som har paralleller till mitt tänkande, Ett annat arbete som inspirerat mig är t.ex. Eremitens koja av Matts Theselius. Om behovet av att söka tillflykt i ensamheten. Det är upplagt som ett designarbete där lösningen blir tydliga instruktioner hur man bygger sin egen eremitkoja.

Syfte

Idén till mitt projekt föddes delvis ur nödvång. Frågan hur ska jag förhålla mig till min kropp och mitt arbete blev så viktig att jag på något sätt måste ta tag i det. Design handlar ofta om problemlösning.

Att tillåta mig tiden för vila är mitt största problem.

Nyfikenheten varifrån mina föreställningar kommer, blev min ingång.

Jag ville undersöka om och i så fall hur vi förmedlar värderingar genom föremål.

Men syftet har också varit att hitta och utveckla min arbetsmetod. Föra samman intressen och ta in slöjden i designarbetet.

Min ambition är inte att lösa problemet eller ge pekpinnar till hur människor ska disponera sin tid. Däremot skulle jag vilja undersöka kulturen som kan finnas kring ett ämne som "vilande" och se hur jag kan bygga ett arbete om "vila" ur det.

Mål

Mitt mål är att gestalta mina tankar om "vilande" i en möbel. Jag önskar alltså att möbelen ska ha stark anknytning till ingångsämnets och "vilande".

Alltså blir möbelen min begränsning. Mina redskap och tillvägagångssätt är min analys med olika ingångar, design, slöjd och filosofi, kulturhistoria m.m.

Problemformulering

Inledningsvis var min problemformulering kort och gott:

Hur gör jag ett arbete om vila och vad vill jag uppnå?

Vartefter arbetet gått på har naturligt nog nya frågor uppkommit. Dessa ger på sätt och vis svaret på de ovan nämnda ursprungliga frågorna.

Tidigt fick jag bestämma om det var ett problem som skulle lösas eller fråga som skulle manifesteras.

Jag siktar jag på en potentiell "produkt" eller ett personligt manifesterande.

Finns det någon motsättning mellan dem. De är en fråga som återkommit flera gånger.

Hur subjektiv får jag vara?

Slöjden, etnologi och filosofi är mina största och viktigaste källor till inspiration, Hur använder jag mitt intresse för historia, etnologi och folkligt hantverk i arbetet?

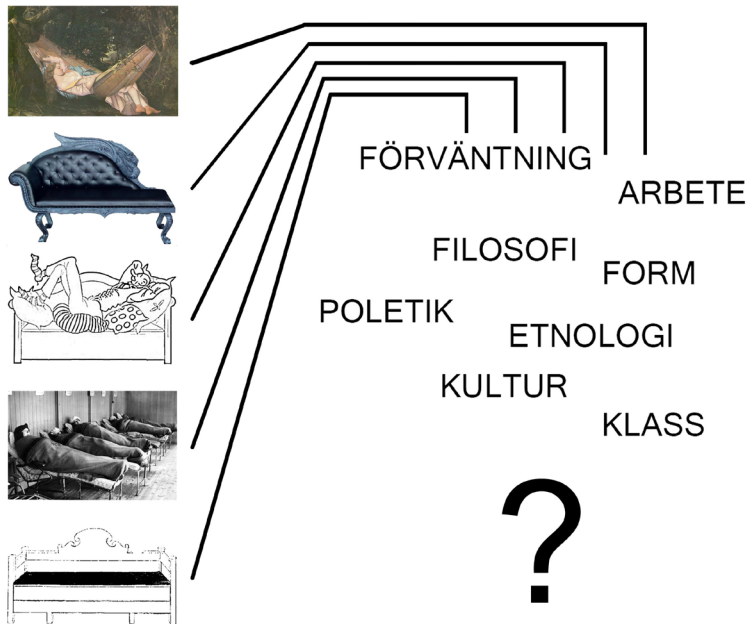
Kan jag genom dessa inspirationer kommunicera "vilande"?

Kan "vilande" genomsyra även min process?

Tillvägagångssätt

Designprocessen brukar ibland liknas vid en tratt. Du håller ner ett antal tankar och idéer i tratten och ut kommer t.ex. ett föremål. Lite som konten tan av de samlade tankarna, undersökningarna mm.

Denna gång har jag hållt i traditioner, samhällsbetraktelser, filosofi, berättelser, slöjd och kanske en och annan fördom. Vad kommer då ut?

Research

Det har varit en poäng för mig att kunna arbeta hemifrån. Av flera anledningar. Researchdelen har varit den absolut viktigaste i mitt arbete. Tillsammans med de tankar som kommer upp under den.

I det här avsnittet av rapporten vill jag visa på det undersökande arbete jag gjort om problematiken kring "vilande" och dess föreställningar.

Jag bannlyste mig själv från verkstäder och skolans lokaler i ett försök att i möjligaste mån vara hemma och först och främst läsa artiklar jag kommit över. Facklitteratur och skönlitteratur. Allt som kunde vara aktuellt för ämnet. Detta i ett försök att hitta relevans i ämnet. Både idag och historiskt och hur historien hänger ihop med den tid vi lever i. Jag har också pratat med många människor om deras syn på vila och fick på så sätt många berättelser. Jag har även grävt i egna minnen.

Det är svårt att hinna redogöra för alla dessa inspirationskällor i den här rapporten. I efterhand kan allt detta verka en smula fragmentariskt men jag ser ändå vikten av vad det inneburit för mitt examensarbete och ska nedan försöka ta upp några av tankegångarna.

Tankar om vila

Jag har ett minne från en barndomssommar. Jag bodde med min farfar på hans torp. Farfar brukade sova middag på kökssoffan och jag minns hur jag låg rastlös på golvet bredvid och studerade hans leverfläckar på ryggen. De var som en hel världskarta.

Han hade ro att ligga där. Det var sommar och han hade semester. Jag hade sommarlov och ville allt annat än att ta det lugnt.

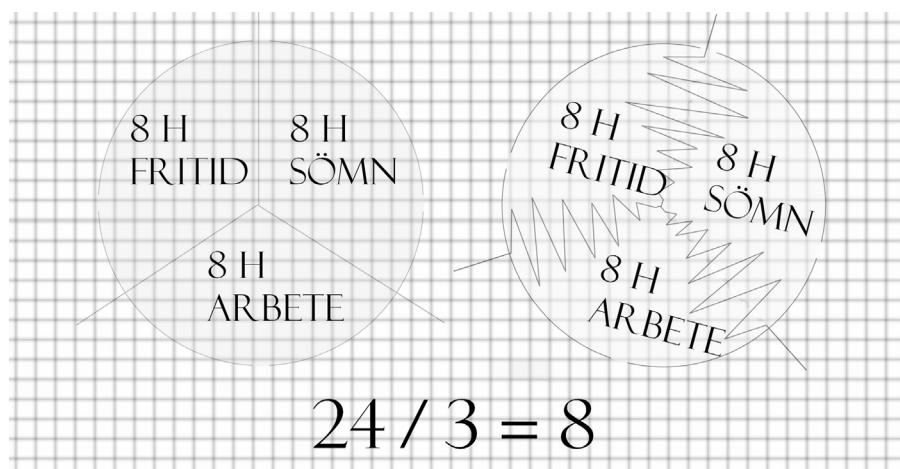
Semestern är nog många tid för vila och återhämtning.

Man lever mer efter solen än efter klockan. Kanske lite mer som det en gång var i bondesamhället. Med industrialismen fick vi börja arbeta efter klockan. Vara i fabriken på givna tider.

På fältet fanns det andra sätt att mäta tiden. Håkan Liby, landsantikvarie och chef på Uppsalaläns museum har berättat att man t.ex. arbetade i blötor. Det var ett sätt att förhålla sig till kroppen och inte till klockan. Man arbetar helt enkelt tills man börjar svettas. Blev man kall kunde det innebära sjukdom vilket var något man inte hade tid med.

I dag arbetar vi fortfarande efter klockan, fast ofta i mobiltelefoner och datorer som bidrar till att vi tar med oss arbetet vart vi än går. Och där konkurrerar arbete med en rad sysslor vi vill göra.

"Tiden vi vann med industrins övertagande av våra vardagliga sysslor, förvann i rastlöshet över alla de möjligheter som erbjuds oss" (Wikström 2004)

klasisk uppdelning av dygnet, hur ska man förhålla sig till tiden när gränserna rubbas?

Vi tar en "power nap" inte en tupplur.

Genom aktivitet blir det OK att vara inaktiv.

Debatten saknas inte kring ämnet vila. Hälsotrender säger oss hur viktigt det är att finna ro. Genom t.ex. Yoga och Qi gong blir det ok att på given tid ta det lugnt med hjälp av en legitimerad expert.

Jag märker att det finns ett klart professionaliserande runt hur vi behandlar våra kroppar. Att åka på SPA är ytterligare ett sätt att få ner tempot i tillvaron.

En klassfråga?

I den litteratur jag läst finns påståenden om klasskillnader i förhållande till vilan och långsamheten. "Det är förbehållet förnäma själar(vilan) medans pöbeln lider av simpel sysslolöshet"

De är skillnad mellan att sitta och filosofera och att "ligga på sofflocket". Läser man en "god bok" är det OK, men inte om "man stirrar i väggen", oavsett om de kanske tjänar samma syfte.

Jag läser Owe Wikströms bok Långsamhetens lov. Där tar han upp vad bland annat
Filosofin sagt om vilan och sysslolösheten.

"Våra behov tvingar oss till ett arbete med vars lön behoven stillas. De ständigt på nytt vaknande behoven vänjer oss vid arbetet, men i pauserna då våra behov är stillade och sover grips vi av leda. Vad är den? Den är en tillvänjning av arbete över huvudtaget som ger sig till känna som ett nytt tillkommande behov. Den blir desto starkare ju mer man vant sig vid att arbeta. Kanske till och med ju mer man ansätts av behov. För att undkomma ledan arbetar människan antingen mer än de övriga behoven kräver, eller uppfinner en lek, det vill säga arbetet som inte ska stilla något annat behov, en det av arbete rätt och slätt"

Friedrich Nietzsche(Wikström 2004)

"Ringa naturer flyr ledan medans kreativa personer uthärdar den"

Friedrich Nietzsche (Wikström 2004)

När jag läser det här citatet kommer jag att tänka på vad en lärare sa i början av mitt arbete, att det i konstvärlden inte borde vara ett problem med att finna ro för vila. ***"De kreativa personerna uthärdar ledan"*** och jag har märkt under mitt arbete att det finns just en massa sådana föreställningar runt stillsamheten och ***"vilandet"***. Det är föreställningar som denna. Som på något vis skapar problematiken kring ***"vilande"***,

I Bob Hanssons bok Gunnar är det en hjärtsjuk byggarbetare som absolut inte kan följa sin läkares råd om vila, "för vem är han om han inte arbetar?". Filosofen Emanuel Kant menar att människan känner sitt liv genom handlingar och inte genom njutning. Och att man i sysslolösheten känner en livlöshet. (Wikström 2004)

Man ska göra rätt för sig, och det gör man genom arbete, det är en ganska klassisk föreställning. Och det finns flera ordspråk som syftar på det

"Lortig hand gir fait mule"

(lortig hand ger mat i munnen)

Gotländskt ord språk likt svenskans:

"den som inte arbetar ska heller inte äta"

En vän berättar om sin mormor som alltid vilar på sängen med fötterna kvar på golvet. Hon ska ju ändå snart gå upp. Som för att poängtera det provisoriska i vilan.

Pensionärer jag arbetat med satte sig yrvaket upp när jag (som arbetade i hemtjänsten) kom, och med nyvaken blick förnekade de att de sov. Det fanns inget att gå upp till - ändå stod de i givakt. Alltid redo.

Tankarna kring vilandet är många, och summerat kanske man kan säga att det har varit och kanske fortfarande är OK att vila beroende på vem du är och vart du är. Vila kan både vara förkastlig lathet eller en medveten intellektuell handling.

Vilans estetik

Hur ser vilandet ut? Kan man säga att det finns någon slags viloestetik? Och i så fall vad berättar den?

Finns det paralleller till mitt övriga sökande i undersökandet av möbler?

Schäslong, kanapé, divan, dagbädden. Vilomöblerna har varit många och ofta med starka kopplingar till tid, kultur, klass mm. Historien är dock tudelad i det här ämnet precis som den ofta är. De flesta skrifter om möbler behandlar de högre klasserna. På så vis berättar de inte hela historien.

När jag tittar på vilomöbler historiskt känns det som att i många fall formgivningen näst intill löpt amok när det gäller svulstigheten mjuka kuddar och tyger, i vilomöbler, Som för att understryka lyxen runt den handling det måste ha varit att kunna vila mitt på dagen - på förgyllda lejonfötter,

Inte så förvånande finns några av de svulstigaste pjäserna på 1600-1700-tal i barock eller rokoko stil men även under 1800 talet lever traditionen då ofta i nystilar. Ibland flera gånger svulstigare än sina föregångare. Möblerna dekorerats med vinrankor, Backusstatyer och nakna nymfer som tittar på den vilande.

Under 1900-talet börjar uttrycket skalas och man märker att kroppen kommer mer i fokus. Le Corbusiers talar om stolen som en maskin att sitta i. I Sverige gör t.ex. Bruno Mattson flera klasiska vilostolar. Hos Mattson är det ergonomi som styr.

Om man som jag vill arbeta mot folklig etnologisk anknytning är en bra början att söka upp någon av Sigurd Erixons böcker. I Folklig möbelkultur i svenska bygder finns ett helt kapitel om liggmöbler. Där behandlas allt från golvet som sovplats till helt fantastiska sängskapelser och dragsängar (kökssoffor).

Även i den folkliga kulturen är möblerna för vila ofta ganska svulstiga och klart inspirerade av högre klasser.

Där kan man läsa om främst nattvilans möbler, Erixon skriver:

"De primitivaste liggplatserna är marken eller golvet" och i F. Hoffmann`s Smått och gott om sängar och sömn står om sängen: **"Jordens folk har inte i alla tider känt till denna högre civilisationens inrättning" med referens till att man vilade på marken.**

Det är ju inte så märkligt, men formuleringen **"högre civilisationers inrättning"** är spännande tycker jag. De är de små nyanserna och värderingarna som på något vis visar mig vägen.

Slöjden

Slöjden är mångbottnad. Traditionellt är slöjden det folkliga hantverket i svensk bondekultur. Ett hantverk som utfördes av nöd tvång men ofta också med rik utsmyckningsglädje. Idag kan det kännas som att slöjden existerar lite som en kreativ subkultur, Medan den sneglar bakåt används den gärna med sina långsamma tekniker som en motreaktion mot vår tids konsumtionskultur. Man kan så klart hävda slöjdens "mossighet". Det är nu många generationer sedan åtminstone vi i Sverige var beroende av vävstolar och täljknivar, men jag tror att föremål som kökssoffor och trasmattor ligger i vårt undermedvetna som "hemtrevligt", Det speglar nog fortfarande en längtan till "gamla goda tider", kanske en Astrid Lindgren-romantik.

Dessutom finns fler aspekter av slöjden som är värda att omvärdera, Hållbarhetsaspekten är en. Föremål förväntas hålla i generationer. De modifieras ofta efter tiden. Man syr om klänningen i den nya stilen. Sliter den, väver in den i trasmattan och förvandlar den till lump. Exempel på att ta ansvar för tingen omkring sig,

Man vågar ta saken i egna händer. Återvinningen sker av mig. Chribb to chribb och recycling som diskuteras är på så sätt inget nytt. Ansvaret har fått en förflyttning från brukaren.

En av mina tidigare lärare Beht Moen har sagt:

"Allt man tillverkar åt sig själv och till sin nära omgivning är politiska handlingar, som gör att vi tär en liten smula mindre på jordens resurser. Dessutom stärks självkänslan och kreativiteten"

Celia Dackenberg skriver i tidsskriften hemslöjden:

"Att då och då ha något konkret för händerna kan vara ett effektivt mot-medel mot ett tempo som människan inte är gjord för."

"Förutom bruksvärdet och egenvärdet får det slöjdade föremålet också ett tidsvärde. Den bevarar den tid som är nedlagt i den. Föremålet blir då ett tecken på att vi är värda den tiden"

Upplägg och genomförande

Undersökningar

Vilande i arbete

Jag tänker att jag vill få in vilande i arbete och frågar mig själv hur det skulle gå till. Jag flyr gärna till handarbete när jag vill verka aktiv i vilandet så jag börjar leta bland tekniker, förutom att arbeta i trä som är mitt huvudsakliga material, gör jag tester i textila tekniker bland annat virkning. Jag experimenterar med virkandet för att hitta vidare.

Jag bygger även en liten vävstol och provar att väva. Vävandet är enormt meditativt. Jag sitter en hel dag med min lilla vävstol och experimenterar och bestämmer mig för att på något sätt försöka få in detta i mitt slutarbete i större skala,

Hitta platser för vila.

Vad krävs för vilan? Jag bestämmer mig för att det egentligen inte behöver vara mer än just en avsatt plats - en markör.

En dag lägger jag mig direkt på en matta på golvet. De är faktiskt ganska så skönt. Den korta pausen kräver kanske inte så mycket mer. Och jag får idén till att väva en matta avsedd för vilande.

Varför en möbel och vad är en möbel? Det funderar jag på. Egentligen borde ju alla behov som människor har kunna tillfredsställas av naturen eller rummet självt. Vill jag sitta eller ligga så är det väl bara att göra det direkt på marken. Varför gör vi inte det? Jag tänker mig att möblerna vi omges av också fungerar som sociala markörer och vägvisare för hur vi får bete oss i ett rum. När jag går in i ett rum ser jag mig omkring efter en plats att sitta på. Om det inte finns en "sittplats", stol eller bänk, så känner i alla fall jag ett motstånd mot att sätta mig på golvet. Min "teori" blir att möbler rättfärdigar beteenden. Finns en stol så förutsätter jag att det är OK att sitta i den.

Även om jag gör en möbel så bestämmer jag att det inte är viktigt för mitt arbete om vila ska resultera i en produkt som på något vis maximerar vilandet ur komfort- eller effektivitetssynpunkt. Det finns gott om fantastiska vilomöbler som gör detta.

Min slutsats är heller inte "vi måste vila och så här gör vi det bäst".

Om jag nu kommit fram till slutsatsen att vi har svårt att unna oss tiden på sängen eller i soffan - möbler som ju redan finns i de flesta svenska hem - så är det onödigt att skapa ytterligare en sådan produkt.

Jag vill alltså visa på vilan och långsamheten och på sätt och vis manifesteras den. Jag börjar testa mig fram. Skissar och bygger modeller. Ganska mycket känns stלבent. Jag leker med tanken på att det bara ska vara ett stort block. Grovt uthugget i trä, men känslan blir lätt sakral och verkar syfta mer till sarkofager och den sista vilan. Ämnet får lätt en känsla av högtidlighet över sig. Den behöver inte förstärkas med tankar på döden.

Jag leker också med motsatsen. Ett svävande föremål, men överger snart tanken, Jag vill ha min möbelreferens.

Jag skulle vilja korsa den estetik som jag funnit i det historiska materialet med mina tankar om vila och slöjdens långsamhet.

Några dagar när jag känner mig vilsen, tar jag min yxa och går ut i skogen, ger mig själv små uppgifter. Bygger konstruktioner och täljer former. Jag sätter ihop material lite som man gör i gårdesgårdar och fastnar i det uttrycket. När jag kommer hem börjar jag experimentera med hur jag skulle kunna stilisera uttrycket.

Börjar sätta ihop pinnar med gummisnoddar och rundstav med skruv. Tillslut har jag helt tappat bort grundiden och uttrycket som jag ville åt. De börjar dra mer och mer åt industri.

Jag går tillbaks till skogen och börjar om. Tar med mig de värden som var viktiga från början: "Handen och kulturhistorien".

Efter flera turer hit och dit får jag hjälp att sätta upp en varp av Therese Carlsson som arbetar på sitt examensjobb i vävsalen. Mycket pedagogiskt guidar hon mig igenom de olika momenten i uppsättandet av en varp, ett arbete som till min lycka är mycket monotont, och ger stor ro i de upprepande momenten. Varje tråd ska varpas, räknas, mätas, trasslas och när allt väl är på plats får jag chans att lära känna tekniken och göra provvävar,

Jag har spännt upp en vit varp och tänker väva med svart inslag. Det redogör tydligt för tekniken och skapar en väldigt grafisk effekt på väven. I vävandet märker jag dock att det blir lite väl mycket att titta på med den kraftiga skillnaden mellan svart och vitt. Nästan lite hypnotiserande. Därför glesar jag ut mellan varptrådarna. Effekten består till viss del men jag får nöja mig ändå.

Jag har haft en del idéer om hur väven ska kunna komma att se ut. En tanke som lockar mig är att variera tjockleken på inslaget för att ge konturen av en människa. När jag sitter och väver inser jag att det får vara tillräckligt med den enkla trasmatttekniken. Jag hoppas att den kan ge uttryck nog åt slutväven. De är ingen idé att försöka briljera i en teknik jag ändå inte behärskar.

Jag väver med kraftiga inslag som skapar långa ganska oregelbundna korvar i väven. De redogör för utförandet och ibland också för dagsläget. Pigga dagar blir det hårt och fint vävt, trötta dagar slarvigare och mjukare. De lämnar ett liv i väven. Den blir som min dagbok.

Till slut tar jag mina skisser och modeller och går till verkstaden. Gör tester på detaljer. Jag har tänkt mig ett gångjärn i trä och experimenterar med det. Jag bygger också några fullskaliga mockupps för att testa proportioner.

Underredet som ändrat form ett antal gånger vill jag först ge ett spår av handen. Jag gör flera tester på strukturer och funderar på hur jag ska få in de i benen. Trots att benen inte haft någon större vikt i mitt arbete, Så är det det som kommit

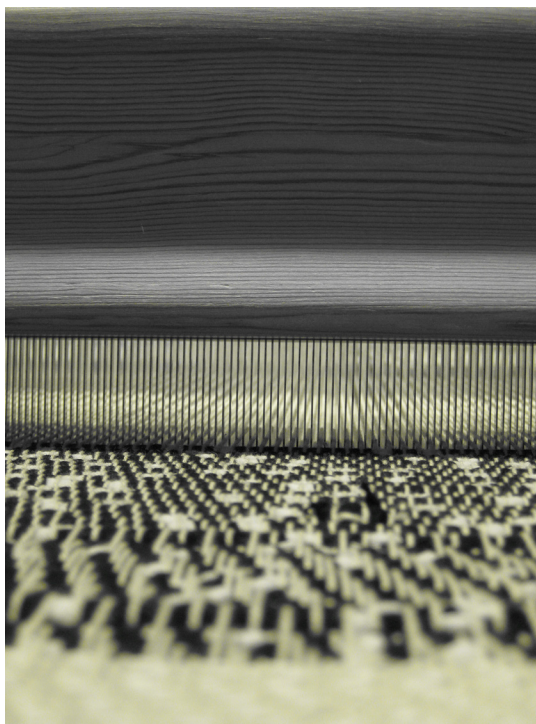
att ta mest kraft och energi, nya försök varje dag men inget som kommunicerar det jag vill.

De flesta försöken tar allt för mycket fokus, de har en grund i mina tankar men drar snart iväg åt helt fel håll. Krystade försök att ge min möbel en karakter som jag kanske inte kan stå för i just detta projekt. Som att jag skäms för det stela och vill skoja till det lite. Jag får intala mig själv att testerna får komma åter i kommande projekt, eller bara gå hädan.

Att lämna idéer är svårt, och jag får gå till baks i processen många gånger. Tiden och framför allt min kraft blir knapp och jag behöver ta beslut.

Test till skivan

Vävprover, bommen skeden och väven.

Resultat

Vad ville jag berätta

Om jag nu ska föra in mina undersökningar i ett föremål hur gör jag då?

“Sofflocket”

En plats avsatt för vila,

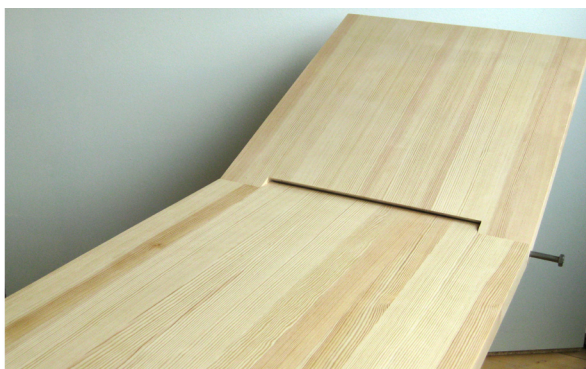
Ett talesätt som följt mig på vägen är att ”ligga på sofflocket”. Jag tycker att det på flera sätt sammanfattar mitt arbete bra. Och bestämmer mig för att ta mig an den symbolen.

En hård träskiva har varit min utgångspunkt och basen för mitt arbete.

Det blir också beslutet: Att arbetet handlar om att kommentera ett förhållningssätt. Och svaret på frågan om hur jag uppnår målet :... att gestalta mina tankar om ”vilande” i en möbel.

”Locket” skivan är så stort att det rymmer en kropp, man ska kunna referera den till en kropp. Och den ena sidan ska vara fällbar för att lyfta huvudet.

Och komma i en mer upprätt position. men inte tilsäkligt för att tex ligga och läsa.

Väven

Väv fungerar som kombinerad huvudkudde men ska också gå att rulla ut på möbeln för att få ett något mjukare underlag. Väven är vävd i trasmattsteknik för att få ett enkelt uttryck som passar med min ”filosofi” samtidigt som den kan refereras till puffar på divaner och tjusigare möbler. Väven är också en fri del av möbeln och ger en möjlighet att ta med sig ”viloplatsen”.

Underredet

Enklast möjligt, Ett ramverk med raka ben. vit målat med linoljefärg, som lyfter upp träskivan. Underredet är inte det som står i fokus utan aktiviteten eller snarare inaktiviteten på möbeln.

Det här blev min kommentar till och en fundering kring vilande och stillhet. Kanske kan den vara en liten uppmaning till att ibland med gott samvete ta till sig långsamheten och stanna på sofflocket.

Diskussion/reflektion

Som oftast när man börjar ett arbete finns det oändligt många vägar att gå, och på slutet brukar åtminstone jag stå lite förundrad och titta på det som blev och tänka: "Jaha blev det så här".

När jag läser min rapport ser jag att vägen ibland verkar väldigt rak. Och jag tror i och för sig att jag varit ganska bra på att ta tag i trådar att arbeta vidare med. Men det finns också en mängd snedspår under arbetets gång som tagit stor tid i anspråk. Men som jag till slut lämnat av olika anledningar.

Det finns helt klart svårigheter med att göra ett designarbete utifrån subjektivitet. Jag har försökt styra mitt arbete mot mer "allmängiltighet" utan att för den skull förlora grundidén.

Min metod är lätt att ifrågasätta, att utgå från historik och en antagen gemensam kultur.

Kan man kommunicera ett budskap genom att hävda en gemensam kultur? Jag tror att vi gör det vad vi än gör. Ritar jag en möbel att sitta på så blir det lätt en stol, även om stolen inte ger den perfekta sittställningen, Och vad beror det på om inte kultur? Jag tror att igenkänningen i bondekulturen finns hos många, även om den nog i dag mest är kuriosa och "Astrid Lindgren-romantik".

Däremot tror jag nog att fler har en relation till hantverket och spåren av handens arbete, även om man inte har en etniskt svensk bakgrund.

I motsats till mitt resonemang ovan kan man kanske ställa det att jag gjort en ganska så hård och i mångas ögon till och med obekvämt möbel, i alla fall för ändamålet att vila.

Vilomöbler i dag är mjuka, och komfort kommuniceras ofta med mjukhet. Sängar och soffor säljs med reklam om hur de följer kroppens alla kurvor och avlastar varenda kota och muskel.

Ergonomi har jag knappt alls berört i arbetet. Mina tankar om ergonomi har kanske snarare varit på ett mentalt plan. Om en möbel är till exempel mjuk och fluffig men jag ändå inte lägger mig på den, kanske till och med just för att den ser för "skön ut, och jag vill inte bli anklagad för att lata mig", Gör möbeln då verkligen sitt jobb?

Jag har inte löst den frågan men i alla fall problematiserat den.

Jag ser det som en lek med föreställningar, en uppmaning att hitta en plats och ge "rum åt vilan",

Många håller nog inte med mig i mina resonemang. Det får jag ta. Och jag är väl medveten om att flera val som jag gjort bygger på antaganden och föreställningen om ett lutheranskt arv.

Det här är därför inget bra sätt att skapa möbler för en marknad. Och jag är glad att de inte heller varit min ingång, syfte eller mål.

Le Corbusier (som bland annat skapat en klassisk vilstol) har talat om stolen som en maskin att sitta i. Även om det nu var länge sedan känns förhållningssättet främmande eftersom det reducerar människan till en kugge i ett hjul, det räcker med en ny maskin för att lösa problemen, ändå överöses vi dagligen med produkter som just påstår sig kunna lösa våra problem med att få ihop takten i och utanför oss.

Slutsatser/slutord

Arbetet började med frågan om hur jag gör ett arbete om vila. Självklart hade jag idéer om hur arbetet skulle kunna fortlöpa. Idéer på en och annan möbel fanns nog i bakhuvudet också. Jag förväntade mig nog en mer konventionell design produkt. Men ju längre arbetet gått har mitt arbete tagit andra vägar. Och det har nog på sätt och vis varit ofrånkomligt.

Jag har fått för djupa mig i ämnet på flera plan, att se form i ett perspektiv av historia och kultur.

Om jag lyckats visa det i mitt föremål är svårt att säga, först ville jag så mycket, och det är alltid en besvikelse att överge tankar och idéer, brist på kraft har gjort att jag begränsat mig till det som i mina ögon varit det viktigaste.

Vad kan man egentligen kommunicera med ett föremål? Ganska mycket är nog mitt svar på det, ibland tror jag att vi säger "för mycket" tvingar på värderingar och normer.

För mig har det varit mycket bra att få använda den här metoden. Att få tänja på designprocessen. Jag är glad att ha fått det tillfället.

Jag är övertygad om att jag kommer ta med mig mycket av det tänkandet i framtida projekt. Fortsättningsvis kommer jag undersöka alla de idéer som jag av en eller annan anledning inte hunnit med under arbetet. Jag känner ett sug efter att få dra ämnet längre och leka mer med normer och värderingar.

Långsamheten är ett ämne som jag definitivt kommer att ha med mig i framtida arbete, och något som jag tror det finns ett behov av i dag.

Under arbetets gång har jag blivit bedömd att ha en 20% invaliditetsgrad. Svart på vitt alltså. Jag behöver min vila. Ändå har det varit svårt att acceptera. Jag har grämt mig mycket över att jag inte haft kraft att jobba, Och det har i perioder varit svårt att se hur arbetet ska gå ihop.

I skrivande stund sitter jag relativt matt framför datorn medan min rumskompis tar en välförtjänt tupplur i soffan bredvid mig. Det skulle jag verkligen också behöva. Och jag kan konstatera att det är svårt att ändra beteenden, men genom att ta upp problem, i frågor och till diskussion som jag fått göra, kan man ju åtminstone "förhoppningsvis" komma lite närmare en egen acceptans, och få någon att fundera i andra banor. Att vara medveten om beteenden, kulturer tror jag har stor relevans för vad man ska formge.

Pekpinnar har inte intresserat mig, och inte heller ett helt pragmatiskt förhållningssätt.

Men jag är mycket nöjd med att frågan på sätt och vis blev metoden.

Sammanfattning

Magnus Kerslow

MÖBELDESIGN INRIKTNING TRÄ [MOF]

Vi uppmuntras att mäta våra liv i prestationer, att finna identitet i arbete och fyller våra dagar med aktiviteter. Har det alltid varit så? När och vart finner vi tid för vila och återhämtning? Är det okej att lägga sig på sofflocket? Jag har tittat närmare på förhållandet mellan arbete och vila.

We are encouraged to measure our lives through our achievements, to find our identity through work, and to fill our days with activities. Was it always like this? When and where do we find time for rest and recuperation? Is it okay to be a couch potato? I have explored the relationship between work and rest.

Källor och litteratur

Wikström, Owe,
Långsamhetens lov, eller våndan att åka moped genom Louvren, 2004, Danmark

Erixon, Sigurd,
Folklig möbelkultur i svenska bygder, Lund efter 1938års upplaga, 1980

F, Hoffman,
Smått och gott om sängar och sömn. Basel schweiz

Hansson, Bob,
GUNNAR, en rolig bok om tråkiga saker, 2007

Dackenberg, Celia,
Hemslöjden, slöjden och tiden, 2010/2

Bibliografi

Fr H Svendsen, Lars
Långtråkighetens filosofi, 2003, Danmark

Eden, Carrington,
Sängen, skoglunds

Jönsson, Bodil,
Tio tankar om tid, 1999, wsoy

Lindgren, Torgny
Hummelhåning, 1995 Stockholm